

Zondag 29 december, Feest van de Heilige Familie

Inleiding

Op Kerstavond ging het in de overweging die vanaf deze plaats gehouden is, over angst, en dat angst verdwijnt als je durft te geloven en leert samen te delen. Alleen wie alleen is, heeft angst. Op eerste Kerstdag ging het in de preek opnieuw over geloven: dat geloven betekent dat je in een wereld als de onze niet cynisch wordt maar blijft geloven in het goede in de mens, dat het anders kan.

In de overweging van vandaag gaat het over hetzelfde, en ik noem het hoop. Hoop, dat is wat wij in onze tijd nodig hebben. Maar dan echte hoop, de hoop die de Kerk door de eeuwen heen als een schat heeft bewaard en doorgegeven. Dat is het thema van de viering van vandaag.

Overweging

Vandaag vieren we het feest van de Heilige Familie.

Maria een liefhebbende moeder, Jozef een zorgzame vader. Vrome ouders die doen wat de wet van Mozes verlangt. Jezus een gehoorzaam kind. Dat, als het wat ouder is, timmerman wordt, net als zijn vader van wie hij het vak heeft geleerd.

Een heel gewoon gezin dus. Iets minder gewoon, maar helaas nog gewoon genoeg, was dat Jozef met Maria en Jezus moest vluchten naar Egypte. En daarna moest hij uitwijken naar Galilea, niet het land van zijn keuze. In het asielzoekerscentrum hier op Heerlerbaan loopt meer dan één kind rond met een vluchtrauma, en toch, ondanks de ervaringen van geweld, oorlog, mishandeling door de politie die ze aan den lijve hebben meegemaakt of hebben zien gebeuren bij hun ouders, toch vragen ze om de haverklap wanneer ze terug gaan naar hun land.

En dan hadden Maria en Jozef nog geluk. Er waren in Bethlehem families waarvan de pasgeboren kinderen door Herodes werden vermoord. Ook dat gebeurt vandaag de dag overal ter wereld. Families die voor het leven getekend zijn. De Kerk heeft daar een feest van gemaakt, het feest van de onnozele kinderen, dat gisteren werd gevierd. Een kind vermoord, de familie in verdriet en rouw gedompeld. Kun je, mag je daar een feest van maken? Het stuit ons tegen de borst. Maar de Kerk heeft het toch gedaan.

De paus heeft, zoals wel vaker de afgelopen jaren, op eerste kerstdag in zijn urbi et orbi Europa onverschilligheid voor het lot van vluchtelingen voorgehouden. Volgens mij is dat te kort door de bocht. Meer dan 50% van de Nederlanders heeft angst voor de toekomst, zo blijkt uit onderzoek. Veel mensen beseffen dat er iets aan de hand is wat er op die manier nog nooit is geweest. Vroeger had je oorlog, en al was dat erg, je wist, na oorlog komt vrede. Na hongersnood weer overvloed. Na neergang opgang. Er was altijd een toekomst. Maar wij zijn bezig in rap tempo de voorwaarden te vernietigen waar ons bestaan van af hangt. We potverteren de aarde. We zijn bang voor CO-2 uitstoot en klimaatverandering. Wat staat ons te wachten? Maar woestijnvorming, de uitputting van de grond, de vervuiling van het grondwater, het verdwijnen van de insecten, dat is er allemaal al, en het maakt de wereld nu al onbewoonbaar. Het is nog maar de vraag of het tij nog te keren is. De aantallen vluchtelingen zwellen aan, meer dan 70 miljoen dit jaar. Het groeit de mensheid boven het hoofd, we hebben het niet meer in de hand, ja het loopt uit de hand, dát gevoel hebben mensen. Het volgend jaar zal geen beter jaar worden, eerder slechter. Logisch dat we bang zijn.

Overmorgen wensen we elkaar weer een goed nieuw jaar. Wat betekent dat eigenlijk, elkaar geluk, of een goed nieuw jaar wensen? Als je het probeert uit te leggen, kom je al gauw uit bij: 'ik hoop dat je geluk hebt, ik hoop dat je een goed nieuw jaar krijgt'. Hoop. Achter die hoop ligt de twijfel, de angst, de berusting. Je weet het immers niet, het kan vriezen of dooien. En je hebt er vaak ook bar weinig invloed op. Laten we daarom maar hopen dat het goed uitpakt voor ons, volgend jaar. Ik hoor mensen om me heen, als er een probleem is, vaak zeggen: 'Komt goed, komt goed'. Misschien zegt u het zelf ook wel eens. 'Komt goed, komt goed' zeggen we omdat we erop vertrouwen dat we een probleem wel zullen oplossen. Maar het komt helemaal niet altijd goed. En wat zeg je dan?

De Kerk zegt dan: er is een hoop die dieper zit dan het 'komt goed, komt goed'. Dieper dan 'ik wens je veel geluk – maar ja, het kan vriezen of dooien'. Het is een hoop die niet van deze wereld is. Zij hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt. Sommigen noemen het de hemel, of het hiernamaals, sommigen Gods rijk dat komen zal, anderen een toestand van serene rust en harmonie. Dat is de hoop waar het in ons geloof om gaat. Een hoop die echt leven doet, die echt toekomst geeft. Voor iedereen, in welke situatie je ook verkeert.

Ik denk dat ik begrijp waarom de Kerk aan kinderen die onschuldig gestorven zijn, een feest heeft gegeven. Een feest van hoop, ook voor hen. En voor een wereld die in onze dagen reddeloos verloren lijkt, zonder toekomst. Met die hoop kun je een nieuw jaar ingaan, ook als we weten dat volgend jaar niet alles 'goed komt'. Amen.